

UNIVERSITEIT
GENT

Faculteit Rechtsgeleerdheid

UNIVERSITEIT
ANTWERPEN

CBR

Gandaius

Permanente vorming

XXXIe

POSTUNIVERSITAIRE CYCLUS
WILLY DELVA

2004-05

INSOLVENTIERECHT

Van 20 januari tot
23 maart 2005
telkens op maandagavond
(Antwerpen)
en donderdagavond
(Gent)

Traditiegetrouw wil de Cyclus Willy Delva aan alle rechtspraktizijnen de mogelijkheid bieden om zich te herbronnen en te verdiepen in een ruim palet aan rechtgebieden die aan voortdurende verandering onderhevig zijn.

Voor de XXXIste editie werd opnieuw gekozen voor een thema dat in het brandpunt staat van de juridische en maatschappelijke actualiteit: het insolventierecht.

Door diverse wettelijke ingrepen in de periode 1997–98 werden achtereenvolgens het gerechtelijk akkoord, het faillissement en de collectieve schuldenregeling grondig hervormd, respectievelijk ingevoerd. Elk van deze wetten heeft de rechtstoestand van zowel schuldeisers als de insolvente schuldenaar fundamenteel gewijzigd.

De vele rechtsgeleerde commentaren en rechtspraak die onder toepassing van de nieuwe wetgeving werden gepubliceerd, tonen aan dat de toepassing ervan gepaard gaat met vaak belangwekkende interpretatievragen. Het gelijkheidscontentieux voor het Arbitragehof leidt bovendien eveneens tot het in vraag stellen van bepaalde beleidsopties die aan de regelgeving ten grondslag lagen. Het doet de fundamentele vraag rijzen naar de mate waarin de insolventieprocedures bijdragen tot een ordelijke sanering van insolventies enerzijds, en tot het herstel of het behoud van economische substantie in de economie anderzijds.

De XXXIste PUC Willy Delva wil, vanuit het overkoepelend perspectief van het insolventierecht, de juridische facetten van het gerechtelijk akkoord, het faillissement en de collectieve schuldenregeling vanuit diverse invalshoeken onderzoeken: perspectief van de schuldenaar, van de schuldeisers, van de effecten op het vermogen van de insolvente persoon, van de werknemer, maar eveneens met aandacht voor de fiscale, welzijnsrechtelijke en grensoverschrijdende aspecten. Telkens werd gekozen voor een transversale benadering, waarbij de diverse insolventieprocedures naast elkaar worden geplaatst. Dit moet toelaten om ook onderlinge inconsistenties, dan wel het bestaan van een eenheidsbenadering in de diverse insolventieprocedures, te onderkennen en te duiden. Deze invalshoek vormt meteen een vruchtbare voedingsbodem voor verdere reflectie over de insolventieregulering.

Zoals steeds beoogt de Cyclus Willy Delva een praktijkgerichte benadering van het centrale thema, gericht op een doelpubliek van advocaten, magistraten, notarissen, bank- en bedrijfsjuristen, en academici.

De Postuniversitaire Willy Delva Cyclus is een bij uitstek interuniversitair gebeuren. Dit blijkt allereerst uit de structurele samenwerking tussen Gandaius Permanente Vorming (Universiteit Gent) en het Centrum voor Beroepsvervolmaking in de Rechten (Universiteit Antwerpen). In de tweede plaats werden, naast een aantal prominente rechtspractici, academici uit verschillende Vlaamse universiteiten als spreker op deze cyclus aangetrokken.

De organisatie van de cyclus berust te Gent bij GANDAIUS Permanente Vorming van de Universiteit Gent (Prof. H. Bocken, P. Ponsaers, L. Veny, M. Tison en P. Taelman, directeur) en te Antwerpen bij het Centrum voor Beroepsvervolmaking in de Rechten (CBR).

PROGRAMMA

SESSIE 1

GENT: DONDERDAG 20 JANUARI 2005

ANTWERPEN: MAANDAG 24 JANUARI 2005

Hoe wordt men betrokken in een insolventieprocedure?

- 18.00 uur** Insolventie vanuit schuldenaarsperspectief: toepassingsvoorwaarden gerechtelijk akkoord, faillissement
Dhr. Christian Van Buggenhout, Advocaat te Brussel
Het gerechtelijk akkoord is in principe een instrument van continuïteit. Op de vraag of het de bedoeling is de onderneming (d.i. de door de rechtspersoon gevoerde activiteiten) van de schuldenaar in going concern te houden, dan wel de rechtspersoon, titularis van rechten en verplichtingen, voor een ontbindingsscenario te behoeden, geven rechtsleer en rechtspraak een verdeeld antwoord; is het onderscheid onderneming / rechtspersoon in de toelaatbaarheidvereisten een spel van woorden of is het opzet dat het de schuldenaar van meet af aan is toegelaten zijn onderneming te pogen te redden door de door de wet georganiseerde sterfhuisconstructie van de overdracht ervan?
- 18.40 uur** De collectieve schuldenregeling voor de schuldenaar/niet-handelaar: actuele knelpunten
Prof. dr. Karen Broeckx, Hoofddocent Universiteit Gent, Beslagrechter te Gent
Sinds de wet van 5 juli 1998 aan particuliere schuldenaars de mogelijkheid biedt om – onder bepaalde voorwaarden – toe te treden tot de procedure van collectieve schuldenregeling, is de toelooop van deze schuldenaars naar de beslagrechters zeer sterk toegenomen. Inmiddels bracht de toepassing van de wet een aantal problemen aan het licht m.b.t. de materiële en formele voorwaarden om tot de procedure te worden toegelaten, waarop in deze bijdrage nader wordt ingegaan. Ook de respectieve verschillen, mogelijkheden en moeilijkheden van de minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsregeling komen aan bod. Recente ontwikkelingen in de rechtspraak op dit vlak worden geanalyseerd, met bijzondere aandacht voor de situatie van de gewezen koopman, de landbouwer en de problematiek van het uitoefenen van een handelsactiviteit door een tot de procedure toegelaten schuldenaar.
- 19.45 uur** Vrijwillige vereffeningen en herstructureringen in de schaduw van insolventie: burgerrechtelijke en strafrechtelijke risico's
Prof. dr. Hans De Wulf, Docent Universiteit Gent
Prof. dr. Philip Traest, Hoogleraar Universiteit Gent, Advocaat te Brussel
Herstructureringen en vrijwillige ontbindingen bij vennootschappen waarvan de financiële situatie minder rooskleurig is, kunnen perfect ingegeven zijn door lovenswaardige doelstellingen, zoals het alsnog verzekeren van de continuïteit van de onderneming of verhinderen dat een gezonde bedrijfstak "besmet" wordt door een zieke. In andere omstandigheden worden sterfhuis- en andere constructies daarentegen opgezet om zich aan schuldeisers te onttrekken, bepaalde schuldeisers onrechtmatig te bevoordelen of activa van de vennootschap naar vennoten of andere insiders te versluizen, zonder behoorlijke tegenprestatie voor de vennootschap of met miskenning van de regels omtrent ontbinding en vereffening.
De auteurs van de bijdrage willen nagaan welke sancties kunnen intreden wanneer men het gebied van de begroeten reddingspogingen verlaat om zich aan ongeoorloofde praktijken te bezondigen.

SESSIE 2

GENT: DONDERDAG 27 JANUARI 2005

ANTWERPEN: MAANDAG 14 FEBRUARI 2005

Vermogensrechtelijke aspecten

- 18.00 uur** Insolventie vanuit schuldeisersperspectief
Mevr. Iris Vervoort, Assistent K.U.Leuven
Sinds de heroriëntering van het klassieke insolventierecht met een aandachtverschuiving van de schuldeiser naar de schuldenaar en de opwaardering van maatschappelijke belangen, lijken de belangen van de schuldeisers enigszins onder druk te staan. In deze uiteenzetting wordt ingegaan op de mogelijkheden die hen in het raam van een sanerings- en liquidatieprocedure alsnog toekomen. Zo zal de aanvraag van deze procedures, en meer in het bijzonder de invloed die crediteuren hierop kunnen uitoefenen, worden behandeld. Ondanks de samenloop die de rechten van de schuldeisers in belangrijke mate beknot, staan er de crediteuren een aantal actiemogelijkheden ter beschikking, die zullen worden geïnventariseerd.

19.45 uur Beheer van het insolventievermogen

Mevr. Annick De Wilde, Bedrijfsjurist te Brussel

Collectieve insolventieprocedures worden gekenmerkt door een gehele of gedeeltelijke ontneming van het beheer van de schuldenaar in moeilijkheden. Het verst doorgedreven gebeurt dit in het faillissement waar de curator als neutrale bewindvoerder zal beslissen over het lot van de lopende contracten, overeenkomstig zijn exclusief optierecht zoals bepaald in art. 46 Faill.W. De voortzetting van de lopende overeenkomsten is een belangrijke bron voor het ontstaan van boedelschulden. Het boedelpassief bestuderen wij ook bij opeenvolgende situaties van samenloop, in het bijzonder het gerechtelijk akkoord dat afglijdt naar een vereffening en/of faillissement. Hierbij wordt de toepassing van art. 44, tweede lid W.G.A. besproken, alsook de positie van het overgedragen boedelpassief t.a.v. de separatisten.

SESSIE 3

GENT: DONDERDAG 3 FEBRUARI 2005

ANTWERPEN: MAANDAG 21 FEBRUARI 2005

Schuldeisers en zekerheden

18.00 uur Het eigendomsrecht als volwaardig zekerheidsinstrument?

Prof. dr. Vincent Sagaert, Docent Universiteit Antwerpen, Docent K.U.Leuven Campus Kortrijk, Advocaat te Brussel

Gedurende lange tijd is het eigendomsrecht niet erkend als zekerheidsrecht. Enkel binnen leasingtechnieken had het eigendomsrecht een rol te spelen. De laatste jaren heeft de zekerheids-eigendom een hoge vlucht genomen: het eigendomsvoorbehoud werd opgenomen in de Faillissementswet van 1997 en zelfs de fiduciaire eigendom heeft de laatste jaren belangrijke ontwikkelingen doorlopen in de rechtspraak, mede onder invloed van het Europees recht. In deze bijdrage worden de ontwikkelingen op dit vlak geanalyseerd en de perspectieven en beperkingen van de zekerheidseigendom onder de loep genomen.

19.45 uur Kredietrelaties en financiële zekerheden in een insolventieperspectief. The winner takes it all ?

Prof. dr. Michel Tison, Docent Universiteit Gent

De kredietverstrekker speelt doorgaans een centrale rol in het verloop en de afloop van een insolventieprocedure. Nagegaan wordt in welke mate de diverse insolventieregelingen (collectieve schuldenregeling, gerechtelijk akkoord en faillissement) een werkbaar evenwicht hebben verwezenlijkt tussen de belangen van de kredietverstrekker en de overige belanghebbenden. Bijzondere aandacht zal hierbij tevens gaan naar de gevolgen voor de rechtspositie van de kredietinstelling van de wettelijke regeling inzake financiëlezekerheidsovereenkomsten die, ter omzetting van de Europese richtlijn 2002/47/EG, in het Belgische recht zal worden ingevoerd.

SESSIE 4

GENT: DONDERDAG 17 FEBRUARI 2005

ANTWERPEN: MAANDAG 28 FEBRUARI 2005

Actoren in het insolventierecht

18.00 uur De (vermogensrechtelijke) positie van de insolvente persoon

Prof. dr. H  l  ne Casman, Hoogleraar VUB

Mevr. Elisabeth Alofs, Vorser VUB

In een eerste deel zal E. Alofs de toestand van de insolvente persoon zelf bij faillissement en collectieve schuldenregeling en daarbij onder meer de begrippen 'menswaardig leven' (art. 1675/3 Ger.W.) en 'leefgeld' betrekken. In het tweede deel zal H. Casman de vermogensrechtelijke implicaties onderzoeken van de gezinstoestand van de insolvente persoon, met name bij huwelijk en bij (feitelijk of wettelijk) samenwonen. In het derde deel zal E. Alofs de positie onderzoeken van hen die tegenover de insolvente persoon alimentatiegerechtigd zijn.

- 19.45 uur** **Organen van insolventie**
Dhr. Eddy Van Camp, Advocaat te Antwerpen
Eigen en specifiek aan de bijzondere insolventieprocedures zijn de rechter-commissaris en de curator in het faillissementsrecht en de commissaris inzake opschorting in de wet op het gerechtelijk akkoord. Beantwoorden de taken die de wetgever aan deze organen heeft toebedeeld aan de finaliteit van de bedoelde insolventiewetgeving? Zijn de betrokkenen voldoende onderlegd voor de uitoefening van hun taken? Is de beloning die de wetgever terzake heeft voorzien in overeenstemming met de werklust en de verantwoordelijkheden? In de bijdrage wordt de taak van ieder van deze organen getoetst aan de dagdagelijkse praktijk en wordt getracht een antwoord te geven op de vraag hoe en in welke mate concreet kan worden bijgedragen tot verbetering van hun werkzaamheden.
- 20.25 uur** **De schuldbemiddelaar**
Mevr. Sara Lefebvre, Assistent Universiteit Gent, Advocaat te Gent
De schuldbemiddelaar heeft als opdracht het budget van de persoon met overmatige schuldenlast te saneren en hem tegelijkertijd in staat te stellen een menswaardig bestaan te leiden. Hij is spil-figuur van de schuldbemiddeling. Deze bijdrage is een praktijkgerichte bespreking van zijn statuut, taken en verantwoordelijkheden.
-

SESSIE 5

GENT: DONDERDAG 24 FEBRUARI 2005

ANTWERPEN: MAANDAG 7 MAART 2005

Sociaalrechtelijke en grensoverschrijdende aspecten

- 18.00 uur** **De werknemers en de insolventie van hun werkgever**
Dhr. Herman Van Hoogenbemt, Advocaat te Antwerpen
De nieuwe wetten betreffende het gerechtelijk akkoord en het faillissement hebben de werknemers een bijzondere rol toebedacht bij de aanvang van de procedure. Zeker na de Programmawet van 8 april 2003 is duidelijk geworden dat de werknemers ook in hun rol als schuldeisers een bijzondere behandeling krijgen. Deze behandeling doet evenwel vragen rijzen over de rol van de curator. In deze bijdrage wordt ook ingegaan op het lot van de arbeidsovereenkomsten en de eventuele voortzetting ervan na het faillissement. Daarbij komt ook de doorbraak aan bod in de rechtspraak van het Hof van Cassatie betreffende het ontslag van de (kandidaat-) leden van ondernemingsraden en preventiecomités. Ook wordt de draagwijdte en de weerslag onderzocht van artikel 10 van de EG-Insolventieverordening.
- 19.45 uur** **De Europese insolventieregeling en haar projectie op niet-Europese vermogens-elementen**
Prof. dr. Johan Erauw, Gewoon hoogleraar Universiteit Gent, Advocaat te Gent
Prof. dr. Patrick Wautelet, Docent Université de Liège
Insolventieprocedures hebben geregeld een element van grensoverschrijding doordat vermogensbestanddelen verspreid liggen of buitenlandse schuldeisers zich melden. Dan rijzen de vragen naar de internationale bevoegdheid en de breedte van de greep van onze Belgische rechters en van de bevoegdheid van een curator. Wanneer maatregelen worden genomen, moeten we vervolgens weten hoe die over de grenzen hun uitwerking krijgen. Welke coördinatie kan worden bewerkt tussen de insolventieprocedures van verschillende landen? De Europese insolventieverordening komt tussenbeide en het nieuwe Belgische recht haakt daaraan gelijksoortige beginselen vast voor exploitatiezetels en voor boedelementen die buiten Europa gelegen zijn.
-

PROGRAMMA

SESSIE 6

GENT: DONDERDAG 3 MAART 2005

ANTWERPEN: MAANDAG 14 MAART 2005

Fiscaalrechtelijke aspecten en het gelijkheidscontentieux

- 18.00 uur** Fiscale aspecten van de vordering op de insolvente debiteur
Dhr. Francis Desterbeck, Advocaat-generaal bij het Hof van Beroep te Gent
Vaststaande minderwaarden, die betrekking hebben op verliezen, die zeker en vaststaand zijn, zoals minderwaarden op vorderingen, zijn inzake directe belastingen als beroepskost aftrekbaar. Voor waarschijnlijke verliezen kan een vrijgestelde waardevermindering worden aangelegd. Inzake B.T.W. doet het verlies van een schuldvordering een recht van teruggaaf ontstaan. De fiscale regeling van dit alles wordt aan een nader onderzoek en analyse onderworpen. Ook wordt aandacht besteed aan de fiscale implicaties van de kwijtschelding van een schuld in het raam van een gerechtelijk akkoord.
- 19.45 uur** Dwars door het insolventierecht: de (on)gelijke behandeling van de schuleisers in de diverse insolventieprocedures
Dhr. Werner Derijcke, Advocaat te Brussel
De bedoeling bestaat erin te onderzoeken of er nog zo iets bestaat als een beginsel van gelijke behandeling van de schuldeisers, niet alleen binnen de diverse insolventieprocedures (faillissement, gerechtelijk akkoord, vereffening, collectieve schuldenregeling), maar ook wanneer die procedures met elkaar worden vergeleken. Wanneer men het over "gelijkheid" heeft, moet er overigens rekening worden gehouden met een soms moeilijk voorspelbare factor: de houding van het Arbitragehof, waarvan de rechtspraak van dichtbij zal worden onderzocht.
-

SESSIE 7

GENT: WOENSDAG 23 MAART 2005

- 18.00 uur** Insolventierecht: op zoek naar rationaliteit.
Prof. dr. Ivan Verougstraete, Voorzitter Hof van Cassatie
Het zwaartepunt van het Belgisch insolventierecht was, bijna twee eeuwen lang, het faillissement van kooplieden dat onderworpen was aan strenge bepalingen van openbare orde. Het oorspronkelijke model is bijna volledig verdwenen. Openbare orde wijkt, ook in deze materie, voor de conventionele vrijheid; de wetgever beschermt de debiteur en laat hem toe zijn vermogen te compartimenteren door de oprichting van rechtspersonen; voorrechten en zekerheden worden nochtans door het recht gekoesterd en beschermd; de insolventieregeling wordt transnationaal en ontsnapt aan de beleidskeuze van de nationale wetgevers. Die weinig coherente evolutie belet niet dat een begin van rationaliteit te bespeuren valt en dat nieuwe fundamentele regels van het insolventierecht ontdekt kunnen worden. Die nieuwe rationaliteit vormt het thema van de slotrede.
- 18.45 uur** Receptie
-

Plaats van de voordrachten:

- De voordrachten te **Gent** (met uitzondering van de slotzitting) worden gehouden in het **auditorium NB II** van de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Gent, gelegen in de Universiteitstraat 4 te 9000 Gent.
- De voordrachten te **Antwerpen** vinden plaats in de **Promotiezaal** van het Aulagebouw op de campus Drie Eiken van de Universiteit Antwerpen, Universiteitsplein 1 te 2610 Wilrijk.
- De **slotzitting** op woensdag 23 maart vindt enkel plaats te Gent, in de **Aula** van de **Universiteit Gent**, Voldersstraat 9 te 9000 Gent, en vangt aan om 18.00 uur.

Het **tijdschema** ziet er (met uitzondering van de slotzitting) telkens als volgt uit:

- aanvang eerste uiteenzetting: 18.00 uur, waarna gelegenheid tot vraagstelling
- pauze voor koffie en broodjes: 19.15 uur
- aanvang tweede uiteenzetting: 19.45 uur, waarna gelegenheid tot vraagstelling
- slot: 21.00 uur

Inschrijving gebeurt door het terugsturen van het ingevulde en ondertekende inschrijvingsformulier en door overschrijving van het inschrijvingsbedrag

- voor Gent op rekeningnummer 390-0965800-26 van de Universiteit Gent, Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent – na ontvangst van de factuur – met de mededeling “E/00408/01 + factuurnummer”;
- voor Antwerpen op rekeningnummer 001-0986467-53 van de UIA, Rechten/Congressen, Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk, met mededeling “CBR Delva FA 050000-PA748000 + de naam van de deelnemer”.

Er wordt geen bevestiging van inschrijving verstuurd en annulering is enkel schriftelijk mogelijk tot 10 dagen voor de aanvang van de studiereeks.

Inschrijvingsbedrag: € 260,00

Opleidingscheques van de Vlaamse Gemeenschap kunnen voor de betaling worden aangewend.

De **Federale Overheidsdienst Justitie** heeft deze studiereeks erkend als permanente vorming voor magistraten, gerechtelijke stagiairs en het personeel van griffies en parketten.

De **Orde van Vlaamse Balies** heeft deze studiereeks erkend als permanente vorming en hieraan 3 juridische punten per sessie toegekend, hetzij in totaal 21 punten.

In het inschrijvingsbedrag zijn inbegrepen:

- de teksten van de uiteenzettingen,
- koffie en broodjes,
- slotreceptie,
- de uitgave van de lezingen in boekvorm.

Informatie en inlichtingen

Voor al uw bijkomende vragen kan u terecht

- te Gent: Gandaius Permanente Vorming, Universiteitstraat 4, 9000 Gent, Tel. 09/264.67.58
– Fax 09/264.69.99 – website: www.gandaius.ugent.be – E-mail: erik.krijnen@ugent.be
Contactpersoon: Erik Krijnen
- te Antwerpen: CBR, Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk, Tel. 03/820.29.38 en 03/820.29.08 – Fax 03/820.29.46 – website: www.ua.ac.be/CBR – E-mail: CBR@ua.ac.be. Coördinator: Pascale Buyck.

INSCHRIJVINGSFORMULIER GENT XXXIe PUC Willy Delva

(Getypt of in drukletters invullen a.u.b. en terug te sturen of faxen op 09/264.69.99 vóór 15 januari 2005)

Naam: _____

Voornaam: _____

Onderneming, organisatie of instelling: _____

Functie: _____

Straat + Nr.: _____

Postcode: _____ Gemeente: _____

Telefoon: _____

Fax: _____

E-mail: _____

Schrijft in voor de XXXIe *postuniversitaire Cyclus Willy Delva* te Gent van 20 januari 2005 t.e.m. 23 maart 2005 en

betaalt hiervoor € 260,00 – na ontvangst van de factuur – op rekeningnummer 390-0965800-26 van de Universiteit Gent, met de vermelding “E/00408/01 + factuurnummer”;

is magistraat, gerechtelijk stagiair of personeelslid van griffie of parket en doet een beroep op betaling door de FOD Justitie.

Opleidingscheques van de Vlaamse Gemeenschap kunnen als betaalmiddel worden aangewend. (authorisatieID UGent: zie www.gandaius.ugent.be)

Een aanwezigheidsattest wordt na afloop verzonden als bewijs van deelname aan permanente vorming.

Ik wens op de hoogte te worden gehouden over:

alle activiteiten van *Gandaius Permanente Vorming*

studieavonden 2005-2006 (1 in oktober, november, december, maart, april en mei)

IIIe Postuniversitaire Vormingscyclus Criminologie ‘Update in de Criminologie’ (november – december 2005)

Gentse Juridische Actualia XI (oktober 2005)

XXXIIe Postuniversitaire Cyclus Willy Delva (januari – maart 2006)

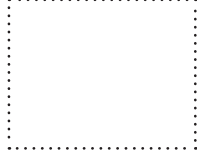
alle activiteiten van CBR

Datum: _____

Handtekening: _____

Deze gegevens zullen opgenomen worden in de administratieve bestanden van GANDAIUS Permanente Vorming, Universiteitstraat 4, 9000 Gent, waar conform de wet van 8 december 1992 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het toegangs- en correctierecht kan worden uitgeoefend.

Of faxen naar het nummer 09 / 264.69.99

FACULTEIT RECHTSGELEERDHEID
UNIVERSITEIT GENT
XXXIe Postuniversitaire Cyclus Willy Delva:
Insolventierecht
T.a.v. de heer Erik Krijnen
Universiteitstraat 4
9000 GENT